

Store forskelle på grovfoderprisen

Afstand til marken, omkostninger til maskiner og tab i grovfoderlageret er nogle af grundene til, at der er meget stor forskel på, hvad det koster at fodre køer med grovfoder.

Af Torben Worsøe

Slætgræsset på en gård koster 66 øre, mens det på en anden koster 1,11 kroner.

Der er næsten samme forskel på majshelsæden: Mens den billigste majshelsæd koster mælkeproducenten 67 øre, koster den 96 øre det sted, hvor den er dyrst.

Det viser projektet 'Tab fra mark til foderbord', som Peter Hvid Laursen, Videncentret for Landbrug, har lavet i 2009, 2010 og 2011.

Otte bedrifter er bogstaveligt talt blevet målt og vejnet i projektet, og de samlede omkostninger er gjort op. Og der er store forskelle i ensilage-tab, maskinomkostninger og for eksempel, hvad det koster at køre majs hjem fra en mark, der ligger langt fra gården.

Maskinomkostningerne til slætgræs fortæller måske den ty-

deligste historie: Mens en af bedrifterne kunne klare sig med udgifter på 4.700 kr. pr. hektar, måtte en anden bedrift hoste op med mere end 7.500 kr. til maskinomkostninger til egne og maskinstationens maskiner i 2011. Billedet er næsten det samme, når det gælder majshelsæd: Mens en bedrift kunne klare sig for under 500 kr. pr. hektar, skulle der 4.500 kr. pr. hektar til for, at en anden bedrift havde majsen placeret i ensilagestakken på gården.

Tørstoftab, der koster

Der er mindst lige så stor forskel på tørstoftabet - både mellem bedrifterne og målt fra år til år.

Eller rettere: Nogle bedrifter har stor forskel fra år til år - andre ligger stabilt i bunden.

Højeste tab på tørstof er målt på en bedrift, hvor 12 procent af foderværdien på et år forsvandt. På en anden bedrift kunne man samme år konstatere, at kun 0,9 procent af foderværdien ikke blev fodret op.

Et meget betydelig forskel i økonomi.

I majs går tabet fra 12,4 procent på den gård, hvor tabet er størst, til 0,8 procent på den gård hvor tabet er mindst.

I græs er forskellen endnu større: Fra 12,4 procent til 0,7 procent

Potentiale: 75.000 kr.

Tidligere er der registreret 10 procent tab fra ensilagen bliver kørt sammen, til den bliver opfodret.

I alt betyder det et samlet tab for danske mælkeproducenter på 280 millioner kr.

Omsat til enkelte kvægbrug er det mere end 75.000 kr. pr. bedrift. Men gevinsten er - som det fremgår af projektet - ikke ligeligt fordelt mellem bedrifterne.

Nogle kan tjene langt mere, andre er allerede nået i mål.

Et er hvor meget grovfoder, der kommer hjem fra marken. Noget andet er hvor meget, der rent faktisk fodres op. Foto: Torben Worsøe

Deltagernes mening

- Øjenåbner i forhold til grovfoderproduktionen og tab fra mark til mule
- Vejninger giver værdifuld viden om markernes potentiale
- Nye rutiner er indført
- Vi vejer stadig, selvom vi ikke skal
- Logbog over tabskilder
- Stor værdi af vejning af udbytter og friskanalyser
- At undvære vejninger af udbytter vil være det samme som at undvære mælkekontrolleringen
- Planlægning, management og vedholdenhed minimerer tabet

Ti gode råd til ensilering

- God ensilerbar afgrøde
- Læg aldrig tør græs ovenpå 'våd' græs
- Undgå forurenede ensilage
- Frostskalet majs høstes snarest muligt
- Fyld siloerne til kanten
- Lær at komprimere (og specielt kanter), beregn den nødvendige kapacitet
- Planlæg fodringen under hensyntagen til udtagningshastighed (17 cm vinter, 25 cm sommer)
- Undgå afdækning til flere dage
- Lav SOP på udtagningsprocedure
- Fasthold forbedringer med LEAN